

WELTVEREINIGUNG DER EHEMALIGEN POLITISCHEN HÄFTLICHE
ASSOCIATION MONDIALE DES ANCIENS PRISONNIERS POLITIQUES
WORLD ASSOCIATION OF FORMER POLITICAL PRISONERS

SVETOVÉ ZDRUŽENIE BÝVALÝCH POLITICKÝCH VÄŽŇOV
IČO: 37796542 DIČ: 2021593816
Nám. Sv. Egídia 102/10, 058 01 Poprad
Tel: ++421 52 7722626, ++421 903 142771
email: szcpv@szcpv.org
<http://www.szcpv.org>

Vážený pán
Predseda Správnej rady Ústavu pamäti
národa
Mgr. Jerguš Sivoš, PhD.
Ústav pamäti národa
Miletičova 19
P. O. Box 29
820 18 Bratislava 218

podatelna@upn.gov.sk
viera.sotkovska@upn.gov.sk

Vaše číslo : ÚPN-K-2022/03102

Naše č. Sz 34/22

Poprad 4. 8. 2022

Odpoveď na list zo dňa 1. 8. 2022 - oznámenie o porušovaní zákona o pamäti národa

Vážený pán predseda Správnej rady Ústavu pamäti národa, odpovedám na Váš list zo dňa 1. 8. 2022, ktorým ste reagovali na našu „*Žiadosť o ukončenie necitlivého prístupu ÚPN k prejednávaniu žiadostí obetí komunistického režimu a iniciovanie novelizácie zákona o protikomunistickom odboji*“ zo dňa 25. 6. 2022.

S poľutovaním Vám musím oznámiť, že mi trhá srdce keď čítam listy starých a často chorých ľudí o absurdných požiadavkách ÚPN o preukazovaní protikomunistického odboja nešťastnými ľuďmi za ktorých predčasné úmrtia nesie zodpovednosť komunistický režim. Týmto ľuďom zahynuli v sovietskych pracovných táborech živitelia rodín a oni dodnes ani nevedia kde boli pochovaní. E-mail pani Gedeónovej, ktorej manžel je po mozgovej príhode pripájam v prílohe.

ÚPN tieto obeť komunistického teroru, ktoré boli MS SR odškodnené a rehabilitované traumatizuje požiadavkou preukazovania a predloženia dôkazov o tzv. protikomunistickom odboji v trvaní 12 mesiacov čo vzhľadom na časový odstup vyše 70 rokov je nereálne, nemorálne a v rozpore so zákonom č. 553/2002 Z.z. o pamäti národa.

Od nadobudnutia účinnosti zákona č. 219/2006 Z.z. o protikomunistickom odboji ÚPN týmto obetiam priznával postavenie veterána protikomunistického odboja in memoriam. Prekážkou pre priznanie boli len dôvody uvedené v § 9. **K zmene prístupu ÚPN došlo až po prijatí diskriminačnej novely zákona o príplatku k dôchodku pre politických väzňov, ktorá vytvorila dve kategórie politických väzňov tým, že na zvýšený príplatok majú nárok len tí, ktorým ÚPN vydal preukaz veterána protikomunistického odboja.**

Paradoxne v čase kedy som bol členom 15 členného predsedníctva Konfederácie politických väzňov Slovenska (KPVS), ktorá sa v roku 1999 odčlenila od pôvodnej KPVS čo potvrdzujem v prílohe sa časť členov KPVS pôvodne združených v Klube kresťanský orientovaných politických

väzňov k otázke názvu protikomunistický odboj vyjadrila v tom zmysle, že **je v rozpore s kresťanským učením mať v názve slovo odboj.**

Názov III. odboj začala používať v tom čase pôvodná KPVS s novým názvom Politický väzni Zväz protikomunistického odboja.

Novela zákona č. 274/2007 Z.z. na objednávku odídencov z KDĽ, ktorí sa dostali do NR SR na kandidátke OĽaNO vytvorila novú kategóriu oprávnených osôb s nárokom na príplatok k dôchodku politickým väzňom a slovo odboj už nebolo v rozpore s kresťanským učením aj v prípade rehoľníkov.

Okrem väznených politických väzňov, príslušníkov vojenských táborov nútených prác a násilne odvečených do koncentračných táborov (Gulag) v bývalom ZSSR k nim pridali aj osoby, ktoré boli najmenej tri mesiace internované v centralizovaných kláštoroch čo považujeme za spravodlivé hoci prijaté oneskorene. **Je však nespravodlivé, že v rozpore s predošlými novelami nárok na zvýšený príplatok má len osoba uznaná za veterána protikomunistického odboja.**

Predkladatelia zjavne diskriminačnej novely týmto spôsobili absurdný stav, kedy je rehoľná sestra alebo rehoľník, uznaný ÚPN za veterána protikomunistického odboja, hoci neboli za túto činnosť odsúdení a na druhej strane veteránom protikomunistického odboja nie je ten kto v dôsledku strastiplného transportu zomrel v dobytčom vagóne alebo predčasne zomrel od vyčerpania, mrazu a chorôb v sovietskom koncentračnom tábore. Všetky tieto obeť boli neoddeliteľnou súčasťou protikomunistického odboja a preto ÚPN nemá morálne právo robiť medzi nimi rozdiely.

V identicky rovnakých prípadoch ÚPN krátko po prijatí tejto hanebnej novely ešte priznával postavenie veterána in memoriam aj osobám, ktoré zahynuli v gulagoch, čo sa však zmenilo po pozastavení účinnosti zákona Ústavným súdom o odobratí benefitov vyše 7000 komunistickým funkcionárom a príslušníkom ŠtB. **Týmto sa nenaplnil zámer programového vyhlásenia vlády o odškodňovaní obetí komunizmu z týchto finančných prostriedkov. Zásadne preto nesúhlasím s Vaším tvrdením, že zmena metodiky ÚPN pri posudzovaní priznania veterána nijako nesúvisí so zákonom č. 283/2021 Z.z., čo ste označili ako mylnú predstavu a zavádzajúce tvrdenie.**

Vaše tvrdenie vyvracajú viaceré rozhodnutia ÚPN o priznaní postavenia veterána in memoriam, ktoré boli vydané ešte aj krátko po nadobudnutí novely zákona č. 274/2007 Z.z. Rovnako je dokázateľné, že dôvodom odmietania žiadosti po prieťahoch je účelový postup ÚPN, ktorý si začal arbitrárne vykladať a meniť výklad zákona v neprospech obetí komunizmu pod zámienkou nepreukázania protikomunistického odboja.

Upozorňujem Vás, že týmto postupom ÚPN porušuje nielen zákon o protikomunistickom odboji, čo konštatoval aj právny odbor MS SR, keďže zo zákona č. 219/2006 Z.z. nevyplýva podmienka preukázovania protikomunistického odboja v trvaní 12 mesiacov u kategórii uvedených v § 6. ale čo je podstatné ÚPN porušuje samotný zákon č. 553/2002 Z.z. o pamäti národa.

Ako vyplýva priamo z preambuly zákona o pamäti národa, povinnosťou nášho štátu, (ktorý zastupuje ÚPN) je učiniť zadosť všetkým, ktorí boli poškodení štátom, čo porušoval ľudské práva a vlastné zákony.

Súčasným postupom ÚPN flagrantne porušuje tento zákon a namiesto toho traumatizuje a hanobí obeť komunizmu namiesto toho, aby im pomáhal.

Z tohto dôvodu viacerí naši členovia podali návrh, aby predsedníctvo SZBPV rozhodlo o podaní návrhu poslancom NR SR na zrušenie ÚPN pokiaľ nedôjde k naplneniu poslania ÚPN v zmysle preambuly zákona o pamäti národa.

Bohužiaľ z ÚPN, ktorý by nevznikol bez politických dohôd s SDE sa stala len trafika a finančná záťaž pre štát.

Potvrďuje to aj pasívny a formálny prístup ÚPN k sociálnej situácii obetí komunizmu Zatiaľ čo niekoľko tisíc prominentov bývalého režimu už vyše 30 rokov poberá nepomerne vyššie dôchodky, ich obetiam hrozí energetická chudoba a často nemajú ani na lieky a bývanie.

Nemožno preto súhlasiť s Vaším tvrdením ako predsedu správnej rady ÚPN, že spájanie situácie obetí komunizmu s pozastavením účinnosti zákona č. 283/2021 Z.z. o odobrati nezaslúžených benefitov predstaviteľom komunistického režimu Ústavným súdom SR je mylná predstava a zavádzanie.

Ďalším dôvodom pre zmenu legislatívy resp. zrušenie ÚPN, v čase zhoršujúcej sa ekonomickej situácie, je pasívny postup ÚPN v sporoch s bývalým spolupracovníkmi ŠtB, ktorí si zo súdnych sporoch s ÚPN urobili výnosný zárobkový podnik na úkor daňových poplatníkov. Je poľutovaniahodné, že bývalého predsedu ÚPN Ondreja Krajňáka, ktorý sa zasadil o vydanie prelomového nálezu Ústavného súdu v spore s bývalým českým premiérom A. Babišom, jeho iniciatíva pripravila o funkciu a novelou zákona predsedovi odobrali kompetencie v právnych sporoch.

Rovnako je poľutovaniahodné, že tzv. politický analytik s väzbami na komunistickú VKR Milan Žitný sa pri obhajobe A. Babiša odvolával na Vašu štúdiu o príslušníkoch ŠtB, že v istom období si plnili svoje úlohy len formálne a išlo im len o platy, čím sa v podstate relativizuje ich represívna činnosť.

S ľútosťou konštatujeme, že sme stratili dôveru v ÚPN, ktorý prestal byť oporou politických väzňov a obetí komunizmu a stal sa naopak normalizačnou kádrovacou komisiou, ktorá traumatizuje obeť komunizmu na sklonku ich života a o žiadostiach rozhodujú mladí ľudia, ktorí nikdy nezažili komunistický teror a nikto z ich príbuzných ani nebol politickým väzňom. Z tohto dôvodu oslovíme členov partnerských združení PV ZPKO a KPVS, ktorí navrhovali spoločný protest v Bratislave s transparentmi pred budovu NR SR a oslovenie médií.

S pozdravom

František Bednár
predseda SZBPV

Prílohy: 1. E-mail pani Gedéonovej

2. Uznesenie valného zhromaždenia KPVS z 27. 11. 1999

Predmet: dotaz

Od: Štefánia Gedeonová <stefania.g@centrum.sk>

Dátum: 2. 8. 2022, 12:50

Pre: <szcpv@szcpv.org>

Dobrý deň dnes manžel obdržal z Ústavu pamati národa žiadosť o doplnenie informácii.Ešte minulý rok sme zaslali žiadosť o priznanie postavenia účastníka protikomunistického odboja. Ziadali sme o vydanie preukazu in memorial nakoľko otec bol odvedený do bývaleho ZSSR ,kde zahynul . Ústav pam.národa žiada o doplnenie informácii ktoré by bližšie objasnili okolnosti odvedenia. Manžel keď bol otec odvedený ešte ani nebol na svete narodil sa až v septembri 1945.Neviem čo ďalej zastupujem manžela nakoľko je po mozgovej príhody a nevie rozprávať.V pozvánke na členskú schôdzu ktorá sa uskutočnila 4 júna ste písali v bode č,4 že pán Ing.Rosenberg zastupuje vo veci zamietnutia žiadosti prosím Vás keby bolo možné mi napísať číslo telefonu do môjho e-mail ,alebo niaku radu na koho sa môžem obrátiť ,alebo je to zbytočne . Vopred za informáciu veľmi pekne dakujem - Pán Boh zaplať.

UZNESENIE

valného zhromaždenia Konfederácie politických väzňov Slovenska konaného 27. novembra 1999 v Spišskej Novej Vsi.

Valné zhromaždenie

- I. Schvaľuje Stanovy obnovenej Konfederácie politických väzňov Slovenska, zaregistrované na MV SR 6. 9. 1999
- II. Zvolilo:
 - za členov predsedníctva KPVS Jozefa Baníka, Františka Bednára, Rudolfa Čavojského, Emila Dohnanca, Rudolfa Dobiáša, Františka Javorského, Jána Koválika, Jána Maceka, Františka Martoša, Matildu Müllerovú, Karola Noskoviča, Viktora Očenáša, Štefana Paulínyho, Vincenta Samuelyho a Antona Srhoľca
 - za náhradníkov predsedníctva Františka Olšáka, Imricha Flassika a Konštantína Viktorína
 - za členov kontrolnej komisie Michala Dutku, Pavla Godoviča, Alojza Paldana, Eduarda Šutého a Zdenka Tholta
- III. Konštatuje, že predsedníctvo zvolilo za svojho predsedu, ktorý je štatutárnym orgánom KPVS, Štefana Paulínyho a za podpredsedov Františka Javorského a Karola Noskoviča
 - kontrolná komisia zvolila za svojho predsedu Zdenka Tholta
- IV. Ukladá predsedníctvu a členom zamerať svoju činnosť na tieto úlohy:
 - konštituovať miestne skupiny a postupne okresné organizácie a regionálne centrá západného, stredného a východného Slovenska
 - vybudovať profesionálne pracovisko sekretariátu KPVS
 - očistiť meno politických väzňov vo verejnom živote
 - podieľať sa na práci Dokumentačného strediska zločinov komunizmu
 - spolupracovať s Historickým ústavom SAV
 - pripravovať podklady pre zostavenie „Martyrológia“ utrpenia slovenských politických väzňov
 - oboznámiť s programom KPVS prezidenta, parlament a vládu SR, politické strany a občanov prostredníctvom médií
 - nadviazať spoluprácu s partnerskými organizáciami v zahraničí
 - zasaďiť sa za uzavretie zmluvy s Vatikánom, so zreteľom na obety cirkvi v rokoch 1948 - 1989
 - vyriešiť vydávanie mesačníka „Svedectvo“ na MV SR, aby sa stal dôstojným fórom plurality názorov a demokratických zásad
 - zabezpečiť spravodlivú účasť na majetku KPVS, ktorý patrí všetkým politickým väzňom
 - poďakovať sponzorom, primátorovi mesta Spišská Nová Ves a organizátorom seminára a valného zhromaždenia
 - predložiť MV SR návrh rozpočtu KPVS na rok 2000
 - zaslať pozdravné listy ministrovi vnútra SR, ministrovi spravodlivosti SR, predsedovi Konferencie biskupov Slovenska Mons. Rudolfovi Balážovi, otcovi biskupovi Mons. Prof. ThDr. Františkovi Tondrovi, otcovi kardinálovi Mons. Jánovi Chrizostomovi Korcovi.

VÝZVA

Vyzývame všetkých politických väzňov, ktorí sa už rozhodli ostať v materskej Konfederácii politických väzňov Slovenska, aby prihlášky posielali na adresu KPVS v Bratislave. Tí, ktorí nemajú prihlášky môžu ich získať u tých, ktorí sú už evidovaní, alebo na pracovisku KPVS 81104 Bratislava, Žabotová 2 tel. č.

07/52492541-6, 07/52497897. Prihlášky pošlite do 10. 1. 2000, lebo Ministerstvo vnútra SR bude zohľadňovať naše požiadavky v rozpočte na rok 2000 podľa skutočného počtu prihlásených členov. Prihlášku do KPVS budeme považovať za odhlásenie sa zo Zväzu protikomunistického odboja

INFORMAČNÝ LIST sociálno-zdravotnej komisie KPVS

I. Preukazy na prepravu

Zásady sú nezmenené, ale pre informáciu uvádzame nasledovné:

1/ nárok na preukaz má každý politický väzeň, ktorý bol rehabilitovaný na základe zákona č. 119/90 Zb. a výhod priznaných podľa §29 zákona 87/91 Zb. ČSFR o mimosúdnych rehabilitáciách. Každý držiteľ preukazu musí vedieť na požiadanie predložiť opis o mimosúdnej rehabilitácii,

2/ podmienkou je dovŕšenie 60 rokov života držiteľa a doba väzenia min. 12 mesiacov,

3/ nárok majú i vdovy po zomrelých politických väzňoch za predpokladu, že v dobe väzenia manžela-manželky boli už zosobášení. Platí pri tom aj zväzok druh-družka /uznaný zväzok zákonom/. Nárok nevzniká ak politický väzeň uzavrel manželstvo až po prepustení z väzby. Nárok taktiež neplatí pre pozostalých, ktorí sa znova oženili /vydali/, alebo žijú v spoločnej domácnosti s druhom-družkou,

4/ preukaz je neprenosný, nesmie sa používať do práce pri trvalom pracovnom pomere /pracujúci dôchodca/. Na pod-

poru KPVS žiadame 100,- Sk na člena,

5/ každú stratu preukazu treba okamžite nahlásiť na ústredie KPVS,

6/ preukaz platí len s nalepenou kontrolnou známkou, platnou na bežný rok

II. Kúpeľná liečba

1/ návrh vyplní lekár, nezabúdať na presné vyplnenie každej rubriky s udaním diagnózy a podpisom žiadateľa. Preukazy sú pridelené štvrťročne

2/ návrhy na rok 2000 zasielajte na novú adresu KPVS a sociálno - zdravotnú komisiu

3/ doporučujeme na návrh pripojiť listok s poznámkou, ktorý mesiac a kam by ste chceli ísť /názov kúpeľov/. Budeme sa snažiť požiadavkám vyhovieť.

4/ o pridelení poukazu budeme informovať každého žiadateľa písomne,

5/ žiadame Vás, aby ste preukazy nevracali späť, len v odvodnených prípadoch /ochorenie, úmrtie/.

Meno a priezvisko držiteľa preukazu

BEDNÁR FRANTIŠEK

Rodné číslo

57024517021

Bydlisko

POPRAĐ

v

BRATISLAVE dňa **7.3.2000**

Handwritten signature

Číslo preukazu

*** 000536**